

Gazdag program

Tájékoztató a szovjet tudomány és kultúra házában

A fővárosban pénteken adják át rendeltetésének a szovjet tudomány és kultúra budapesti székházát. A Semmelweis és Kossuth Lajos utcai saroképületben kialakított új intézmény közeli megnyitása alkalmából I. I. Bagyul, a Szovjet Baráti Társaságok Szövetségének magyarországi képviselője, a Szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára csütörtökön sajtótájékoztatót ismertette a létesítmény tudományos és kulturális programjának terveit.

A Szovjetuniónak a világ 32 nagyvárosában működik hasonló tudományos-kulturális intézete. Ezek közül a budapesti lesz a legnagyobb és a legmodernebb. Korszerűen felszerelt 220 személyes filmvetítő- és előadóteremben — szinkrontolmácsok közreműködésével — rendeznek ismeretterjesztő és filmelőadásokat, s a nagyterem színpadán művészegyüttesek is fellépnek majd. A kulturális központ modern kiállítótermeiben képzőművészeti, fotó- és népművészeti kiállításokat, tu-

dományos és műszaki bemutatókat rendeznek. Gazdag programot ígér a ház zenei szalonja is. Az épület 60—80 személyes kamara-zenetermében — a tervek szerint — szovjet és magyar zeneszerzők, előadóművészek adnak egymásnak találkozót. A tudomány és a szépirodalom iránt érdeklődők a 25—25 ezer kötetes irodalmi és tudományos-műszaki könyvtárban válogathatnak kedvük szerint.

Román pártmunkásküldöttség hazánkban

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága meghívására Stefan Mocutanak, a Román Kommunista Párt KB póttagjának, a Kolozs megyei pártbizottság első titkárának vezetésével csütörtökön román pártmun-

Hűtőgépgyártás

Tovább bővül a jászberényi hűtőgépgyár: új háztartási hűtőgépezetet szerelnek fel. A felépülő hatalmas — 9000 négyzetméter alapterületű — csarnokban évente 300 ezer kompresszoros háztartási hűtőszekrényt készítenek tíz különböző típusban, két- és háromcsillagos kivitelben. A gyártmányválaszték is bővült. Az új üzem indulása után háztartási mélyhűtőszekrényeket is szállít a kereskedelemnek a nagyüzem.

Naplrenden:

A család védelme

Vita a textilművekben a családjogi törvény bevezetéséről

A társadalom számára a család és a házasság védelme, a gyermek nevelésének biztosítása rendkívül fontos feladat. Többek között jogi intézkedésekkel biztosíthatjuk a legjobb feltételeket. Ezért is fontos, hogy a több mint húsz éve alkotott családjogi törvényünket a mai kor követelményeivel igazítsuk, s ezt tervezi a következő év első félévére az országgyűlés. Elkészült az új törvény tervezete, amelyet széles körű vitára bocsátott a Házafias Népfront. Nemcsak a leendő törvénnyel ismerkedhetnek meg az emberek, de el is mondhatják ezzel kapcsolatos véleményüket, a népfőnt által rendezett vitákon. Tegnap, csütörtökön délután a textilművekben rendeztek vitát, amelyet Szabó Gáborné, a Házafias Népfront megyei alelnöke vezetett, s a törvénytervezetet pedig dr. Gál Sándor bíró ismertette.

Dr. Gál Sándor előljáróban elmondotta, a cél a házasság fokozott védelme, a gyermekek érdekeinek, valamint a házasságon belül a nőknek a védelme. Vagyis mindenképpen a házasság intézményének javítása, tartalmasabbá tétele. A vita, amelyben tíz hozzászólás volt, különösen két kérdés körül kristályosodott ki. Részint a házasságkötés jelenlegi rendszerén kellene változtatni — javasolták többen, és helyeselték a tervezetnek azt a pontját, miszerint korhatárhoz kellene kötni az engedélyezést. Javasolták, hogy férfiaknál 18., nőknél 16. év alatt ne lehessen házasságot kötni. S éppen a fiatalok miatt

Az első „titok”

meggondolandó az is, hogy kevesebb legyen a hirtelen elhatározásból kötött házasság; az első bejelentkezés után bizonyos határideig várniuk kelljen a házassálandóknak. Ugyanígy célszerűnek látszik a házasság előtti orvosi vizsgálat is.

Hazánkban évente 22—25 ezer házasságot bontanak fel, Csongrád megyében is évek óta ezernél többet. Igaz, hogy a bírói gyakorlat nem ad módot jelenleg sem, hogy túlságosan elhamarkodottan döntsék a házastársak, mégis lehetne néhány olyan rendelkezés is, amely nagyobb megfontolásra késztetné a valószínűleg 50 százalékat, csak az ügyészségen kell panaszt tenni. Igen ám, de éppen mert egy fedél alatt élnek, számtalan megtorlási lehetőség is van, ha ilyen lépésre szánja el magát az édesanya. Többen javasolták, s valóban megfontolandó, hogy a szakszervezetnek kellene kérnie az ilyen eljárás megindítását.

Manapság ritka, hogy árva gyerek kerül állami gondozásba, egyre inkább élő szülők árvái az állami gondozottak. Az új törvénytervezet azt körvonalazza, hogy azoknak a szülőknek a gyermekeit kell az állam gondjaira bízni, akik alkalmatlanok a nevelésre. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a gyámhatóság olyan családok gyermekeit is állami gondozásba veheti, amelyek nem anyagiakban szűkölködnek, noha kétségkívül rendszerint anyagi gondokat is okoz, ha a szülők iszákosság, züllött életmód miatt nem felelnek meg a gyermeknevelés feltételeinek. Az intézkedés mindenképpen a gyermek érdekét tekintve a legfontosabbnak.

Erdekes, sok gondolatot felvető vita alakult ki a textilművekben, s a gondolatokat a népfőnt által vezetett jegyzőkönyv továbbítja majd a törvényelőkészítő bizottsághoz.

Sz. M.

Az ifjúsági törvény végrehajtása

Szegedi tapasztalatokról tárgyalt a tanács végrehajtó bizottsága

Immár két esztendeje, 1971-ben alkotta meg a parlament az ifjúsági törvényt, s a városi tanács tavaly hozott határozatot az ifjúsággal kapcsolatos helyi teendőkről. A törvény s a tanács határozat előírt feladatok végrehajtásához a tanács osztályai, a tanács vállalatok és intézmények egyaránt hozzákezdtek. Tegnap ülésén a városi tanács végrehajtó bizottsága — más témák között — azt vizsgálta, hogyan halad a tanács szerveknél a törvény és a határozat által kitűzött feladatok megvalósítása.

A Papp Gyula tanácselnök-helyettes, az ifjúságpolitikai bizottság elnöke által összeállított anyag megállapította, hogy a jogszabály, a határozat végrehajtása összességében eredményesen folyik, de akadnak rossz tapasztalatok is. A tanács néhány szervénél, intézményénél nem értik a törvény lényegét, nem kapcsolódnak meg megfelelően teljesítésére.

A tanács vállalatok többségénél már elkészültek — a KISZ-szervezetek javaslatai alapján — az intézkedési tervek a törvény végrehajtására, ám néhány vállalatvezetés a KISZ-szervezetre testálta ezt a feladatot, melyet az igazgatónak kellett volna elvégeznie.

A fiatalokat többnyire érdemeik szerint becsülik a vállalatoknál. A lehetőségek szerint segítik lakásgondjaik megoldását, támogatják tanulásukat, a sportot, javítják üdülési lehetőségeiket.

Fontos állomása volt a városi tanács tavalyi határozata végrehajtásának a tanács és a KISZ városi bizottsága közötti együttműködési megállapodás megkötése, melyet az idén tavasszal fogadtak el a tanács. A megállapodás következtében intenzívebbé vált az együttműködés, ám a tapasztalatok szerint még van javítanivaló. A tanács szervek egy része ugyanis úgy véli, hogy az ifjúsággal törődni a neveléssel foglalkozó szervek feladata. Pedig az ifjúságpolitika szerves része a várospolitika egészének, kihat a városfejlesztésre és az igazgatásra is. Mindenképpen javítani kell tehát az együttműködést. Nem csupán a tanács, hanem az ifjúsági szövetség részéről is.

Jelenleg két számlán gyűlik a városban a pénz ifjúsági célokra. Az ifjúsági fejlesztési alapra eddig 2 millió 18 ezer forintot utaltak át — ebből 2 milliót a tanács, 16 ezret a KISZ, 2 ezret a városgazdálkodási

vállalat. Az alap célja a kulturális és sportlétesítmények fejlesztésének biztosítása. Am eddig nem érte el a célját, mivel a kevés befizetés miatt jelentősebb létesítményre nem telik belőle. A tanács vb pénzügyi osztálya által az idén nyitott ifjúságpolitikai feladatok költségvetési folyószámla — melyre a megyei és a városi tanács, valamint az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács utalt át pénzt — felhasználása már jóval eredményesebb volt. Ebből kapott támogatást a tanárképző főiskola klubja, az ifjúsági napok rendezvénysorozata, a tápéi néptáncosport, és az Expressz Utazási Iroda. Félmillió forint van a folyószámlán Petőfi-émlékönyvtár létrehozására is. Mindenképpen szorgalmazni kell azonban a vállalatok, szervezetek és intézmények hozzájárulását a rendelkezésre álló összegek növelése érdekében.

Vegyesebb képet nyújt az ifjúsági létesítmények építése és támogatása. A klubmunkálatok a lehetőségek szerint támogatja a művelődési osztály. A tudományegyetem KISZ-klubja például 1 millió forint tanácsai támogatást kapott. A Magyar Tanácsköztársaság útján 1 millió forintos támogatással készül az ifjúsági könyvtár, több ezer kedvezményes színház- és hangversenybiletet, illetve jegyet kapnak a fiatalok. Am a tanácsnak az ifjúsági park létrehozására vonatkozó határozatát például még nem hajtották végre a szakigazgatási szervek, s az új ifjúsági ház építésének előkészítése is még a kezdet kezdetén tart. Az ifjúsági lakásépítési akció sem halad eléggé gördülékenyen.

A végrehajtó bizottság élénk vita után megállapította, hogy egészében véve a tanács vállalatoknál, intézményeknél és a szakigazgatási szerveknél megfelelő-

en halad az ifjúsági törvény és a tanács határozat végrehajtása. A terület határozatában egyúttal nyomatékosan felhívta a szakigazgatási szervek figyelmét feladataikra, s külön is foglalkozott több, fontos ifjúsági létesítmény — ifjúsági ház, ifjúsági park, lőtér — megvalósításával.

A munka bére

Régi alapelv nálunk, hogy a munka bére azt illeti meg, aki azt a munkát elvégezte. Eppen ezért szokatlan az a megállapodás, amit a csengelei általános iskola és a két termelőszövetkezet kötött egymással a tanulók őszi munkájáról. A népi ellenőrök fedték föl az egyezés visszasszágait. Vizsgálatuk alapján az a kép rajzolódik elénk, hogy a szövetkezettel alkalmi munkaviszonyba lépett gyerekek szüreti keresetüknek csupán egy részét kapták meg, néhány forintot az iskola visszatartott különböző „alapokra”. Első látásra az iskola rovására írható a tévedés, de legalább ennyire hibázhatók a termelőszövetkezeti vezetők is. A munkaügyi miniszter és a művelődésügyi miniszter együttes utasítása szabályozza a diákok egyébként önkéntes munkáját, az érdekeltektől különböző külön-külön is megjelent ez a rendelet, természetesen ismernie kell a munkaadónak.

A vizsgálat közben derült ki, hogy tévesen értelmezték — itt is közös a tévedés — a felügyelet ellátó tanárok kiegészítő bérézését is. A rendelkezés szerint ezt az összeget szintén a munkáltatónak kell fizetnie. Csengelén, sajnos, erre az alapra is a diákok pénzéből vontak le négy, illetve két forintot mázsán-

ként. A vizsgálat következménye: a tanulóknak meg kell kapniuk teljesítményük alapján ugyanazt a bért, amit ugyanezt a munkáért bármelyik szövetkezeti tag kapott volna.

A vizsgálat föderített egy másik szabálytalanságot is. Az iskolának a megyei tanács művelődésügyi osztályától engedélyt kellett volna kérnie, ha több napot akarnak népgazdasági érdekre hivatkozva munkával tölteni a tanulók, mint amennyit a rendelkezés eleve engedélyez. Nem kérétek engedélyt Csengelén, helyette — egyik hiba szüli a másikat — valótlán adatok bejegyzésével azt a látszatot keltezték a naplóban, mintha iskolán belüli elfoglaltsággal, tanulással töltötték volna idejüket a gyerekek.

Azért emelünk szót a helytelen csengelei példa ellen, mert az őszi munkáknak egyik célja csak a betakarítás segítése, legalább ennyire hangsúlyozni kell a nagyüzem életével, munkakörülményeivel ismerkedés lehetőségét is. Az a jó, ha a gyerekek alkalmi munkájuk során azt tapasztalják, ami a felnőttek munkájára jellemző: hogy bért kapnak érte, helyes elszámolással, és semmiféle „melléknyelvéssel” nincs szükség ahhoz, hogy dolgozhasanak.

H. D.

KGST-megbeszélés

Csütörtökön dr. Heiczman János kohó- és gépipari miniszterhelyettes vezetésével küldöttség utazott Moszkvába. A szovjet fővárosban a hozásáról tanácskoznak.